

Uchwała Nr 342/XXXIX/09

**Rady Gminy i Miasta Koziegłowy
z dnia 08 grudnia 2009r.**

Załącznik nr 12 do protokołu
Nr 39/09 Rady G i M
Koziegłowy z dnia 8.12.2009r.

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na rok 2010 - 2013

Na podstawie art.18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym
(Dz. U. z 2001 r. Nr 142 , poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U . Nr 180, poz.1493)

**Rada Gminy i Miasta Koziegłowy
uchwala , co następuje:**

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2010-2013
w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2010r.

PRZEWODNICZĄCA RADY
Gminy i Miasta Koziegłowy

Joanna Kołodziejczyk

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KOZIĘGŁOWY

I. Podstawa prawna

II. Wstęp

III. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kozięgłowy

IV. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kozięgłowy

V. Strategia i metody działania

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.).
4. Uchwała Nr 334/XXXVI/06 Rady Gminy i Miasta Kozięgłowy z dnia 24 października 2006 r. w sprawie przyjęcia "Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Kozięgłowy na lata 2006-2013".

II. Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw drugiemu człowiekowi, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc jest :

- Intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;
- Siły są nierówne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy;

- Narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.);
- Powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc domowa zdefiniowana jednoznacznie jako zachowania negatywne o dużej szkodliwości społecznej może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Dotknięta nią rodzina przestaje być zdrowym, twórczym spoiwem budującym wartościową społeczność lokalną. Dokonywana w zaciszu domowym przemoc, jest tym groźniejsza dla kondycji rodziny im dłużej trwa i nie spotyka się z absolutną negacją i skutecznym powstrzymaniem. Jej przejawem może być przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna oraz ekonomiczna. Stosowana jest zarówno wobec rodziców, czy dziadków, jak i wobec małżonków, a także wobec dzieci czy rodzeństwa. Jest problemem trudnym do badania z wielu powodów, pośród których wstyd, niewiedza i bezradność ofiar są czynnikami dominującymi. Nadal zbyt często osoby, których dotyczy to zjawisko natrafiają na niezrozumienie ze strony najbliższego otoczenia, rodziny czy środowiska lokalnego, nieefektywną i opieszłą pomoc, a przede wszystkim brak zdecydowanego, bezwarunkowego potępienia i nieakceptacji społecznej wobec stosujących przemoc.

Warunkami skutecznego działania jest objęcie kompleksową pomocą ofiar, zwłaszcza dzieci i młodzieży, w tym długofalowe oddziaływanie niwelujące głębokie urazy, pozwalające na pełnowartościowe uczestnictwo w życiu społecznym oraz skuteczne powstrzymanie sprawców i ich resocjalizację. Niezbędnymi elementami determinującymi powodzenie podjętych działań jest powszechna edukacja społeczeństwa, kompleksowa informacja i poradnictwo oraz realizacja zaplanowanych zadań w sposób zintegrowany i ciągły. Odbiorcami Programu są ofiary i sprawcy przemocy, pracownicy instytucji i służ pracujących z ofiarami i sprawcami oraz społeczność lokalna.

Jak wynika z diagnozy przeprowadzonej przez specjalny do tego celu powołany Zespół przez Burmistrza, przemoc w rodzinie jest zjawiskiem obecnym w życiu mieszkańców Gminy Koziegłowy. Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Koziegłowach i Posterunku Policji w Koziegłowach w roku 2007 i 2008 wzrosła liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskiej Karty". Zwiększyła się także liczba osób korzystających z porad pracowników socjalnych Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koziegłowach i Policji dla ofiar przemocy w rodzinie.

Z doświadczenia osób i organizacji zajmujących się przemocą domową wynika, że w/w statystyki nie oddają powagi problemu. Większość sytuacji przemocowych zachodzących wewnątrz rodziny w ogóle nie wychodzi na światło dzienne i nie jest zgłaszanych. W szczególności dotyczy to dzieci ofiar przemocy w rodzinie, które z reguły nie potrafią same prosić o pomoc, a czasem dochodzi do zagrożenia ich zdrowia, a nawet życia.

Przemoc w rodzinie jest skomplikowanym i wieloobszarowym zjawiskiem, niezbędne jest więc wielodyscyplinarne podejście do tego problemu, dlatego Gminny Program zakłada rozwiązania o charakterze systemowym na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie, co wydaje się być stosowną i skuteczną alternatywą.

III. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Koziegłowy

- 1) Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
- 2) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
- 3) Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- 4) Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
- 5) Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nie skuteczna.
- 6) Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
- 7) Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy w zakresie pomocy społecznej. Program będzie łączył zasoby kadrowe, rzeczowe, wiedzę, kompetencje umiejętności i doświadczenia takich podmiotów jak: Urząd Gminy i Miasta Koziegłowy, Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Sąd i Prokuratura, kuratorzy sądowi, Kościół, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Burmistrza ds. RPA oraz instytucje podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. W sytuacjach wymagających interwencji kryzysowej koordynacją działań zajmować się będzie Zespół Interdyscyplinarny, w którym przedstawiciele podmiotów realizujących Program zdiagnozują sytuację rodziny wymagającej pomocy, ustalą plan działań i wyznaczą jego wykonawców.

Program opierać się będzie w głównej mierze na profilaktycznym przeciwdziałaniu, poprzez monitorowanie środowisk w bieżącej pracy socjalnej, wczesnym rozpoznaniu zagrożeń, zdiagnozowaniu przyczyn i ustaleniu planu zaradczego. Istotną rolę podejmowanych w Programie działań będą szeroko prowadzone kampanie informacyjne, programy edukacyjne, poradnictwo i doradztwo. Program zakłada także doskonalenie, poprzez szkolenia kadr, przygotowanych do skutecznego zapobiegania i interwencji w razie kryzysu.

Te wszystkie elementy programu pomogą zmienić funkcjonujące nadal w świadomości wielu osób błędne wyobrażenie o skali zjawiska, jego skutkach społecznych, przyczynach i potrzebie stanowczego przeciwstawiania się tego typu problemom. Zmiana mentalności społecznej wspomogą działania mające na celu powstrzymanie przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa jej ofiarom, przełamanie obojętności wobec niej i pomoże w powszechnym napiętnowaniu tego zjawiska i jego sprawców. Ci ostatni objęci zostaną programami resocjalizacyjnymi, pomagającymi w leczeniu i w powrocie na łono społeczeństwa.

IV. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Koziegłowy

Art. 6 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. nr 64, poz. 593, z późno zm.), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- prowadzeni poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Kozięgłowy uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- pracy Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- pracy Koordynatora ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w Grupie Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- pomocy psychologicznej dla dzieci - ofiar przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy seksualnej,
- pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej, socjalnej dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych,
- pracy Punktu Interwencji Kryzysowej,
- realizacji Programu korekcyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie,
- ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozięgłowych , Policji w Myszkowie i Kozięgłowych.

V. Strategia i metody działania

1. Przygotowanie diagnozy w Gminie Kozięgłowy

2. Stałe zbieranie wszelkich dostępnych danych, które pozwolą dokonać pomiaru zjawiska. Źródłem informacji będą statystyki policji, sądu, pomocy społecznej, szkół, przychodni zdrowia, szpitala, pogotowia ratunkowego, gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych oraz badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców gminy.
3. Przeprowadzenie diagnozy i ustalanie zasobów środowiska lokalnego, a więc działalności placówek, organizacji pozarządowych, świetlic, osób zajmujących się pomaganiem i na tej podstawie opracowanie i korygowanie mapy zasobów środowiska lokalnego.
4. Przeprowadzenie badań pozwalających określić postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie, a także opinie na temat sposobu pomagania rodzinom, gdzie stosowana jest przemoc. Postawa sąsiadów - świadków przemocy często określa szybkość reagowania i ewentualnej interwencji umożliwiającej zatrzymanie przemocy. Badania można przeprowadzić za pomocą ankiet i/lub wywiadów.

5. Przeprowadzenie badań pozwalających określić postawy pracowników służb i placówek stykających się z problemem przemocy na danym terenie, a także poziom ich kwalifikacji potrzebnych do skutecznego pomagania.
6. Przygotowanie raportu o przemocy w rodzinie i zasobach środowiska lokalnego.

2. Szczegółowe działania w Gminie Koziegłowy

1. Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej, (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).
2. Systematyczna edukacja społeczności Gminy i Miasta Koziegłowy poprzez lokalne i powiatowe media, która ma przede wszystkim na celu odklamanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganie, a także pokazywanie możliwości udzielenie pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy. Drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, itp.
3. Funkcjonowanie Gminnego Koordynatora ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, z następującym zakresem działań:
 - analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej,
 - kierowanie i koordynowanie prac Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
 - przyjmowanie wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
 - tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich, jak: notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin,
 - prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie - zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty dotyczącej Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - prowadzenie dyżuru w Punkcie Interwencji Kryzysowej, a w trakcie tych dyżurów: udzielanie wsparcia ofiarom, kierowanie ofiar przemocy domowej do specjalistów, kierowanie i motywowanie do udziału ofiary w Grupie Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną,
 - występowanie do Posterunku Policji w Koziegłowach z wnioskiem o podjęciem działań interwencyjnych przez dzielnicowego lub o podjęcie innych działań prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie,
 - odwoływanie się od decyzji prokuratora, jeżeli zapadła decyzja o umorzenie postępowania, a odwołanie jest zasadne,

- motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej,
 - inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc,
 - monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej.
4. Działalność Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w składzie:
- Przewodniczący Zespołu - Koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
 - przedstawiciel Urzędu Gminy i Miasta Koziegłowy,
 - przedstawiciel Policji,
 - przedstawiciel Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koziegłowach,
 - przedstawiciel Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - przedstawiciel Pedagogów Szkolnych,
 - przedstawiciel Kuratora Sądowego,
 - przedstawiciel Służby Zdrowia.
5. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Koziegłowach (przez prawnika i terapeutę).
6. Psychologiczna pomoc ofiarom przemocy w Grupach Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
7. Realizacja specjalistycznego programu korekcyjnego dla sprawców przemocy (w zamian za grożącą karę pozbawienia wolności).
8. Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele dla ofiar przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Częstochowie, w celu ustalenia precyzyjnych zasad umieszczenia tam osób.
9. Specjalistyczna pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.
10. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową.
11. Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie, a nie ujęte w niniejszym programie.

PRZEWODNICZĄCA RADY
Gminy i Miasta Koziegłowy

Joanna Kołodziejczyk